

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН АЗІЇ ТА АФРИКИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX – ПОЧАТКУ XXI СТ.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

бакалавр
03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
Історія та археологія
3,5
4 рік, VIII семестр
Обов'язкові компоненти ОП.
згідно з розкладом
українська
щовівторка 11.30-12.30 (304 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах
ZOOM, Google Meet та Google-class).
кандидат історичних наук, доцент
Стрілюк Олена Борисівна
E-mail: olenastriliuk@ukr.net
Тел. моб.: +38(097)465-24-70

Викладач

Контакти

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Новітня історія країн Азії та Африки другої половини XX – початку XXI ст.» розрахований на здобувачів вищої освіти історичних спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра.

Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS), містить 2 змістові модулі:

1. Країни Далекого Сходу та Південної, Південно-Східної Азії у другій половині XX – на початку XXI ст.
2. Ісламський світ, Тропічна й Південна Африка у II половині XX – на початку XXI ст.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності визначальних процесів в новітній історії країн азіатсько-африканського регіону та застосування їх під час професійної діяльності.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність бути критичним і самокритичним.
СК 1	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
СК 2	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
СК 3	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
СК 4	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
СК 5	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
СК 8	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
СК 9	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
СК 10	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
СК 13	Здатність визначати причинно-наслідкові зв'язки розвитку людської цивілізації, основні етапи її становлення.
СК 14	Здатність визначати загальні закономірності та особливості історичного розвитку країн світу, визначати місце історії України у контексті світової історії.
	Здобувач вищої освіти буде здатен
ПРН 1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПРН 4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
ПРН 7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле

	представників різних епох та у різних контекстах.
ПРН 8	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
ПРН 11	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
ПРН 15	Застосовувати набуті спеціальні компетентності на широкому громадсько-політичному та суспільному рівнях, аргументувати важливість соціальних функцій історика в сучасному суспільстві.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с. р.		л	с	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Країни Далекого Сходу та Південної, Південно-Східної Азії у												
другої половині XX – початку XXI ст.												
Тема 1. Країни Азії після Другої світової війни: особливості розвитку.	8	2				6	10					10
Тема 2. Японія і Корея в 1945 р. – на початку XXI ст.	10		6			4	10		4			6
Тема 3. Китай у другій половині XX – на початку XXI століття	4	2	2				2	2				
Тема 4. Завоювання незалежності країнами Південної та Південно-Східної Азії	8	2				6	10	2				8
Тема 5. Країни Південно-Східної Азії (В'єтнам, Лаос, Камбоджа, Філіппіни) в другій половині XX – на початку XXI ст.	12		4			8	10					10
Тема 6. Індія	4	2				2	6	2				4
Тема 7. Пакистан	4	2				2						
Разом за змістовим модулем I	50	10	12			28	48	6	4			38

Змістовий модуль 2 Ісламський світ, Тропічна й Південна Африка у II половині XX – на початку XXI ст.												
Тема 1. Туреччина	2	2										
Тема 2. Іран	4	2	2				6	2				4
Тема 3. Афганістан	2	2										
Тема 4. Арабські держави Близького Сходу та Аравійського півострова	14	4				10	12					12
Тема 5. Палестинська проблема в міжнародних відносинах. Ісламський фундаменталізм	12		4			8	15		2			13
Тема 6. Деколонізація Африки	8	4				4	10	2				8
Тема 7. Розвиток незалежних держав Африки.	13	2	2			9	14		2			12
Разом за змістовим модулем II	55	16	8			31	57	4	4			49
Усього годин	105	26	20			59	105	10	8			87

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Японія в період американської військової окупації (1945 –1952 рр.)	2	2
2.	Японія у 50-і рр. XX ст. – на початку XXI ст.	2	
3.	КНДР і Республіка Корея: порівняльно-історичний аналіз їх розвитку	2	2
4.	Китай на шляху реформ	2	
5.	Країни Південно-Східної Азії після Другої світової війни: спільне та особливе	4	
6.	Іран у другій половині XX – на початку XXI ст.	2	
7.	Палестинська проблема в міжнародних відносинах	4	2
8.	ПАР	2	2
Усього годин практичних занять		20	8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основні джерела:

1. Давидсон А. СССР и Африка. 1918 – 1960. Документированная история взаимоотношений. М.: Институт всеобщей истории РАН, 2002. 318 с.
2. История Африки в документах и материалах – 1870 – 2000; в 3-х т. / [под ред. А. Давидсона]. М.: Наука, 2006 – 2007.

Основна література:

1. Балог Г. Історія і культура ісламу: [Курс лекцій]. К.: Фенікс, 2012. 448 с.
2. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. К., 1995.
3. Політична історія ХХ ст.: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Ф. Салабай, Я. А. Титаренко, Л.О. Панчук та ін. К., 2002.
4. Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917 – 1945 рр. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К., 1997.

Додаткова література:

1. Гобсбаум Е. Вік екстремізму: Коротка історія ХХ ст. (1914 – 1991) / Пер. з англ. К., 2001.
2. ХХ век. Краткая историческая энциклопедия: В 2-х тт. М., 2001.
3. Дербишайр Д., Дербишайр Я. Политические системы мира: В 2-х тт. М., 2004.
4. Джонсон П. Современность: Мир с двадцатых по девяностые годы: В 2-х кн. М., 1995.
5. Дынкин А. А. Новый этап НТР. М., 1991.
6. История мировой экономики. Хозяйственные реформы 1920 – 1990-х гг. / Под ред. А. Н. Марковой. М., 1995.
7. Козицький А. М. Новітня історія Азії та Африки. Львів: Афіша, 2005. 430 с.
8. Мир в ХХ веке. М., 2001.
9. Мировое политическое развитие: век ХХ. М., 1995.
10. Политическая культура: теория и национальные модели. М., 1994.
11. Родригес А.М. История стран Азии и Африки в Новейшее время: учебн. для вузов М.: Проспект, 2009. 512 с.
12. Сергійчук І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ ст.). Суми: Університетська книга, 2003. 288 с.
13. Стрілюк О. Європейська інтеграція в ідеології та стратегії турецької Партії справедливості та розвитку (2002 – 2015 рр.). *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Чернігів, 2017. С. 66–72.
14. Стрілюк О. Лауреатка Нобелівської премії миру Лейма Гбові: вражаюча історія сміливої жінки (збірник матеріалів конференції). *Жінки Чернігівщини: історія і сучасність. Жінка в умовах сучасної реальності: самоідентифікація і перспективи. Матеріали XIII обласної науково-практичної конференції*, (Чернігів, 25 листопада 2020 р.); за заг. ред. І.В.Дорожкіної. Чернігів, 2020. С. 59–63.
15. Стрілюк О.Б. Практикум з Новітньої історії країн Азії та Африки (1918 – 1945 рр.): навчально-методичний посібник. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. 312 с.
16. Хелд Д. и др. Глобальные трансформации: Политика, экономика, культура. М., 2004.
17. Широков Г. К. Парадоксы эволюции капитализма (Запад и Восток). М., 1998.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. «Библиотека Гумер – гуманитарные науки»: <http://www.gumer.info/>
2. Бібліотека з історії: http://libelli.ru/library/tema/sc/hist/for_hist.htm
3. Бібліотека наукової літератури: <http://LIB.org.by>
4. Східна література. Бібліотека текстів: <http://www.vostlit.info>

5. World Digital Library. Міжнародна цифрова бібліотека. В розділі з історії Сходу представлені цифрові варіанти високої якості книг і карт: <http://www.wdl.org/ru/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Здобувач вищої освіти має право:

- безперешкодно висловлювати власну точку зору у письмовій чи усній формі за умови достовірної наукової аргументації;
- вносити пропозиції щодо форм і методів проведення аудиторних занять;
- ставити запитання до доповідачів на семінарських заняттях, доповнювати й уточнювати їхні відповіді;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020

https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOOn49g08VcMd_XsZHGYnNpm5LPs/view

У процесі навчання вимагається: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); вказання посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела матеріалів. Забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Розподіл балів (денне відділення) Види контролю Кількість Бали Загальна кількість балів

Поточне оцінювання та самостійна робота														Підсумковий екзамен		Сума	
ЗМ 1							ЗМ 2							С.Р.	К.Р.	25	100
T.1.	T.2.	T.3.	T.4	T.5.	T.6	T.7	T.1.	T.2.	T.3.	T.4	T.5.	T.6	T.7				
-	15	-	5	-	10	-	-	5	-	-	10	-	5	15	10	25	100